

PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAZJUM

im. Świętej Rodziny w Rabce Zdroju

dostosowany do potrzeb rozwojowych ucznia
oraz potrzeb środowiska szkolnego

na lata 2013 – 2015

Program ten ma charakter otwarty, będzie mógł być
poddawany modyfikacjom i unowocześnieniom.

Rabka Zdrój, wrzesień 2013

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczania i likwidowania czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia.

Zdrowy rozwój i prawidłowe funkcjonowanie człowieka jest wartością społeczną, dlatego w środowisku gimnazjum promocja profilaktyki jest bardzo ważna.

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna programu profilaktyki
- III. Cele programu
- IV. Potrzeby rozwojowe uczniów i potrzeby środowiskowe
- V. Działania szkoły w zakresie profilaktyki
 - a. młodzieży
 - b. do rodziców
 - c. do nauczycieli
- VI. Działania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących
- VII. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu
- VIII. Ewaluacja programu
- IX. Kryteria efektywności programu.

I. Wstęp

1. Profilaktyka rozumiana jest tu jako proces wspierania zdrowia i poczucia własnej wartości oraz przeciwdziałania destrukcyjnym czynnikom.
2. Program profilaktyki będzie powiązany z programem wychowawczym i szkolnym zestawem programów nauczania, harmonizuje w szczególności z:
 - a. przedmiotami nauczania
 - b. godzinami do dyspozycji wychowawcy
 - c. godzinami do dyspozycji dyrektora szkoły
 - d. zajęciami pozalekcyjnymi
3. Program ma charakter środowiskowy, bo objęto nim wszystkie osoby tworzące środowisko szkolne
 - a. uczniów
 - b. nauczycieli, pracowników administracji i obsługi szkoły
 - c. rodziców
4. Zadanie realizacji programu, po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców, spoczywa na wszystkich nauczycielach i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny wraz z ekspertami spośród rodziców.
5. Program profilaktyki oparto o:
 - a. przepisy prawne dotyczące wychowania i profilaktyki
 - b. narodowe programy, np. Ochrony Zdrowia, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii itp.
 - c. Statut Szkoły, Program Wychowawczy Szkoły
 - d. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania
6. W ramach programu profilaktyki w gimnazjum podejmuje się działania w zakresie:
 - a. stałego rozpoznawania i diagnozowania zagrożeń
 - b. zapewnienia warunków systematycznego realizowania programu współpracy z rodzicami
7. Finansowaniem działań profilaktycznych (pozyskiwaniem pieniędzy) zajmują się dyrektor szkoły i nauczyciele. Programy opłacane są z funduszy:
 - a. Rady Rodziców
 - b. środków własnych uczniów
 - c. sponsorów
8. Program profilaktyki podlega ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej. Wyniki jej podaje się do wiadomości Rady Pedagogicznej, rodziców i uczniów.

II. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe 2 kwietnia 1997 r.
2. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r.
3. Program Polityki Prorodzinnej Państwa przygotowany przez Międzyresortowy Zespół ds. Opracowania Polityki Prorodzinnej Państwa powołany przez Prezesa Rady Ministrów i przyjęty w dniu 17 listopada 1998 r. przez Komitet Społeczny Rady Ministrów.
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwana "ustawą o systemie oświaty" (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329; zm.: z 1996 r. Nr 106, poz. 496; z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943; z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126; z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 299 i Nr 48, poz. 550)
5. Ustawa z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej, zwana "ustawą o pomocy społecznej" (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414; zm.: z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1118 i 1126; z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001; z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz. 238.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwana "ustawą o wychowaniu w trzeźwości" (Dz. U. Nr 35, poz. 230; zm.: z 1984 r. Nr 34, poz. 184; z 1987 r. Nr 33, poz. 180; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 73, poz. 431; z 1991 r. Nr 73, poz. 321 i Nr 94, poz. 419; z 1993 r. Nr 40, poz. 184; z 1996 r. Nr 127, poz. 593; z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 113, poz. 732 i Nr 121, poz. 770; z 1998r. Nr 106, poz. 668; z 2000 r. Nr 12, poz. 136)

7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwana "ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii" (Dz. U. Nr 75, poz. 468; zm.: z 1997 r. Nr 88, poz. 554; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 2000 r. Nr 20, poz. 256.) .
8. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, zwana "ustawą o ochronie zdrowia psychicznego" (Dz. U. Nr 111 poz. 535; zm.: z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731; z 1998 r. Nr 106, poz. 668; z 1999 r. Nr 11, poz. 95.).
9. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, zwana "ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu" (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; zm. 1997 r. Nr 88, poz. 554 i 121, poz. 770; z 1999 r. Nr 96, poz. 1107.) .
10. Statut Gimnazjum im. Świętej Rodziny w Rabce Zdroju.
11. Zasady oceniania .
12. Program Wychowawczy Gimnazjum im. Świętej Rodziny.
13. Ustawa z dnia 29.07.2005 r. o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr. 180, poz. 1493 ze zmianami).

III. Cele programu

1. Stworzenie jednolitego i kompleksowego oddziaływania profilaktycznego na młodzież (rodzice - nauczyciele - pracownicy administracji i obsługi szkoły - pracownicy instytucji rabczańskich, działających na rzecz dzieci)
2. Wspieranie wychowania i nauczania wszędzie tam, gdzie pojawia się zagrożenie dla rozwoju uczniów
3. Koncentrowanie się na tworzeniu warunków, w których młodzież ma dostęp do przyjaznych i bezpiecznych grup rówieśniczych, np. poprzez grupy animatorskie, obozy integracyjne, biwaki, wycieczki, zabawy i dyskoteki szkolne itp.
4. Wspieranie rodziców w ich funkcjach wychowawczych i edukacyjnych poprzez różne formy doskonalenia umiejętności rodziców w pracy profilaktycznej.
5. Uświadamianie uczniom, rodzicom i nauczycielom konieczności działań profilaktycznych, ich wpływu na przyszłe decyzje i życie młodych ludzi.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Adresaci działań profilaktycznych nabędą należytą wiedzę i umiejętności w trakcie realizacji programu.

Uczniowie potrafią:

1. wymienić i bronić własnych praw,
2. przestrzegać zasad zdrowego i higienicznego trybu życia,
3. radzić sobie z trudnościami wieku młodzieńczego,
4. budować pozytywny obraz własnej osoby,
5. skutecznie odmawiać, posiadają umiejętności asertywne,
6. chronić siebie w sytuacji nacisku grupowego, komunikować się, radzić sobie ze stresem, współdziałać w zespole, być otwartymi, empatycznymi, odreagowywać napięcia i budować udane relacje z ludźmi,
7. rozwiązywać problemy (określać różnice zdań, akceptować różnice, poszukiwać rozwiązań), podejmować decyzje,
8. radzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą i agresją,
9. rozwijać własne zainteresowania, znajdować alternatywy dla zażywania środków uzależniających,
10. okazywać naturalne systemy wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie,
11. scharakteryzować działanie środków uzależniających,
12. podejmować racjonalne i samodzielne decyzje związane z używaniem środków uzależniających, z zagrożeniami cywilizacyjnymi m.in. HIV i AIDS.

W działaniach tych skupiamy się na profilaktyce skierowanej do:

- całej społeczności uczniowskiej mającej na celu promocję zdrowia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami destrukcyjnymi
- do nauczycieli i pracowników szkoły
- do rodziców uczniów

Realizują je wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły i rodzice.

IV. Potrzeby rozwojowe uczniów i potrzeby środowiska

Problemy młodzieży i środowiska	Potrzeby wynikające z problemów
1. Problemy fazy okresu dojrzewania - biologiczne, np. dalsze zmiany w wyglądzie - społeczne, np. kłopoty w nawiązywaniu kontaktów - psychiczne, np. "huśtawka uczuć" - prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje postępowanie	- potrzeba samoakceptacji - potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby - potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania
2. Problemy zdrowotne - niewłaściwe odżywianie - choroby np. bulimia, anoreksja, otyłość	- potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i eliminowanie mitów związanych z uzależnieniem
3. Problemy związane z kryzysem autorytetu dorosłych <ul style="list-style-type: none">• nieporozumienia w domu• kłopoty w szkole• kwestionowanie wartości dorosłych• poszukiwanie dowodów obecności Boga	- potrzeba konstruktywnych wzorców w rodzinie, szkole - potrzeba autonomii i samodzielności - potrzeba sukcesu - potrzeba czytelnych i klarownych wymagań i oczekiwań rodziców, nauczycieli - potrzeba identyfikacji
4. Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu <ul style="list-style-type: none">○ skłonność do przeżywania stanów lękowych○ niska odporność na stresy○ problemy adaptacyjne w nowym środowisku	- potrzeba satysfakcji, miłości oraz radości w życiu - potrzeba radzenia sobie w trudnych, stresowych sytuacjach - potrzeba akceptacji
5. Problemy natury psychicznej <ul style="list-style-type: none">○ mankamenty komunikowania się○ nieumiejętność nawiązywania kontaktów○ kłopoty w kontaktach z rówieśnikami○ niezaspokojona potrzeba akceptacji, poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości oraz sensu życia○ potrzeba autonomii	- potrzeba kontaktu z rówieśnikami - potrzeba akceptacji - potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości - potrzeba celów życiowych i sensu życia
6. Problemy związane z zagrożeniami XXI wieku <ul style="list-style-type: none">○ narkomania, alkoholizm, nikotynizm, lekomania○ wczesna inicjacja seksualna○ nerwice, choroby psychiczne○ otyłość○ alergie○ uzależnienie od Internetu, cyberprzemoc	- potrzeba szczęścia, zadowolenia - potrzeba zabawy i odpoczynku - potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach - potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej - potrzeba asertywnych zachowań - potrzeba miłości i akceptacji
7. Problemy tkwiące w środowisku <ul style="list-style-type: none">○ adaptacyjno-integracyjne w nowym środowisku szkolnym○ kłopoty w kontaktach z rówieśnikami○ przemoc fizyczna i psychiczna○ problemy w nauce○ niedostatek ekonomiczny○ patologia rodziny, uzależnienia	- potrzeba bezpieczeństwa, akceptacji, kontaktów z rówieśnikami - potrzeba sukcesów - potrzeba miłości rodzicielskiej - potrzeba bezpieczeństwa - potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia

V. Profilaktyka skierowana do całej społeczności :

- uczniowskiej
- nauczycieli
- rodziców

Wszystkie klasy

Zadania	Formy realizacji	Ewaluacja
Zapoznanie z: a. obowiązującymi regulaminami	Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem, Zasadami Oceniania, Planem Wychowawczym i Planem Profilaktyki w każdym roku. Informowanie o regulaminach pracowni, biblioteki, czytelnicy, sali gimnastycznej, boiska „Orlik” na lekcjach organizacyjnych.	Wpisy w dziennikach
b. prawami ucznia i człowieka	Godziny wychowawcze dotyczące praw i obowiązków uczniowskich, lekcje wiedzy o społeczeństwie. Katechezy i spotkania formacyjne o charakterze duszpasterskim. Gazetki ścienne dotyczące tej problematyki.	Wpisy w dziennikach I informacje na gazetkach
d. zasadami uczenia się	Godziny wychowawcze na temat uczenia się. Godziny prowadzone przez pedagoga szkolnego w ramach zastępstw	Wpisy w dziennikach
e. trudnościami okresu dojrzewania <ul style="list-style-type: none"> • biologicznymi • społecznymi • psychicznymi 	- Spotkania z pielęgniarką szkolną. - Godziny wychowania do życia w rodzinie dotyczące okresu dojrzewania. - Dyskusje po obejrzeniu filmów na godzinach wychowawczych.	Wpisy w dziennikach
f. zagrożeniami XXI wieku: <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia - nerwice, stresy - choroby cywilizacyjne w tym otyłość 	- Godziny wychowawcze o motywach sięgania po środki uzależniające. - Godziny wychowawcze o społecznych, ekonomicznych i psychicznych skutkach uzależnień. - Warsztaty lub pogadanki na temat HIV – AIDS i innych uzależnień. - Godziny wychowawcze dotyczące zasad właściwego odżywiania (anoreksja, bulimia). - Udział w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Trzymaj Formę” - Spotkania z zaproszonymi gośćmi. - Gazetki tematyczne dotyczące zagrożeń XXI wieku.	Wpisy w dziennikach i informacje na gazetkach Ankiety nt. wiedzy o HIV i AIDS, sondy nt. uzależnień
Diagnozowanie potrzeb bytowych (niedostatku ekonomicznego)	- Informowanie na godzinach wychowawczych, stronie internetowej szkoły i w sekretariacie o zasadach pomocy materialnej. - Indywidualne rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawcę, pedagoga szkolnego. - Stała obserwacja uczniów.	Wpisy w dziennikach, rozmowy z uczniami
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły	- Zapoznanie uczniów z punktami statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających i opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych. - Zapoznanie uczniów z programem profilaktyki w danym roku. - Systematyczne kontrole toalet i pomieszczeń szkoły w ramach dyżurów nauczycieli.	Wpisy w dziennikach Plan dyżurów nauczycielskich
Konsekwentne realizowanie priorytetów wychowawczych szkoły	- Współpraca z przedstawicielami policji. - Udział młodzieży w uroczystościach przewidzianych kalendarzem świąt kościelnych i państwowych. - Konsekwentne stosowanie nagród i kar zawartych w statucie.	Wpisy w dziennikach, kalendarz uroczystości, podziękowanie dla przedstawiciela policji
Diagnoza zachowań - rozpoznawanie sytuacji ryzykownych	- Szkoła prowadzi obserwacje uczniów i rozpoznaje sytuację rodzinną. - Ankietowanie anonimowe uczniów pod kątem problemów społecznych.	Ankiety
Wspomaganie rodziców/prawnych opiekunów w działaniach wychowawczych	- Indywidualne kontakty rodziców z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, dyrektorem. - Udział w prelekcjach, warsztatach prowadzonych przez pedagoga szkolnego.	Wpisy w dziennikach, protokoły, sprawozdania

	-Pośrednictwo w kontaktach z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	pedagoga szkolnego
--	--	--------------------

Klasy I

Działania zorientowane na osobę i wspieranie jej rozwoju

Zadania	Formy realizacji	Ewaluacja
Przygotowanie do życia w grupie poprzez: a. przełamywanie onieśmielenia b. rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich c. identyfikację z zespołem klasowym d. kształtowanie otwartości, empatii i wzajemnego zaufania w grupie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja wyjazdu integracyjnego. 2. Organizowanie wywiadówek uczniów z rodzicami. 3. Godziny wychowawcze o zainteresowaniach i planach uczniów. 4. Ekspozowanie na forum klasy i szkoły osiągnięć sportowych i artystycznych uczniów. 5. Przygotowanie klasowej wigilii, andrzejek, mikołajków itp. 6. Lekcje wychowawcze z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej. 7. Lekcje wychowawcze z zakresu radzenia sobie ze stresem. 8. lekcje wychowawcze na temat przemocy fizycznej i psychicznej. 	Wpisy w dziennikach, rozmowy z młodzieżą
Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lekcje wychowawcze integracyjno-adaptacyjne. 2. Tworzenie okazji do wzajemnego poznania się poprzez imprezy klasowe. 3. Godziny wychowawcze dotyczące wzmacniania własnej wartości. 	Wpisy w dziennikach, rozmowy z uczniami
Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym: <input type="checkbox"/> występującym w szkole <input type="checkbox"/> związanym z trudną sytuacją materialną ucznia <input type="checkbox"/> związanym ze zdrowiem	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie ze szkołą, klasą, wychowawcą, dyrektorem. - Poznanie Statutu Szkoły, WZO, Programu Wychowawczego. - Pomoc koleżeńska w nauce. - Realizacja godzin wychowawczych na temat efektywnego uczenia się. - Indywidualna pomoc i kierowanie do PPP. - Rozpoznawanie sytuacji rodzinnej ucznia - rozmowy i ankiety. - Przedstawianie trudnych sytuacji problemów zdrowotnych i adaptacyjnych młodzieży na posiedzeniach RP. - Indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię PPP, kontakt z PPP, z rodzicami. -Spotkania z pielęgniarką szkolną. 	Wpisy w dziennikach, protokoły z Rad Pedagogicznych, dokumentacja wychowawców klas, wpisy w dzienniku zajęć pedagoga szkolnego, pielęgniarki, ankiety

Klasy II

Działania zorientowane na właściwy wybór Kontynuacja zadań z klasy I oraz realizacja zadań dla klasy II

Zadania	Formy realizacji	Ewaluacja
---------	------------------	-----------

Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających poprzez: - radzenie sobie z presją grupy - wzajemne wspieranie - sztukę odmawiania	1. Lekcje wychowawcze na temat zachowań asertywnych. 2. Realizacja na godzinach wychowawczych tematów o systemie wartości, kształtowaniu charakteru itp. 3. Oglądanie filmów nt. środków uzależniających.	Wpisy w dziennikach, rozmowy z młodzieżą
Kształtowanie pozytywnego myślenia o sobie poprzez: - poznawanie swoich mocnych stron - docenianie własnych, najmniejszych sukcesów	1. Lekcje wychowawcze dotyczące poczucia własnej wartości. 2. Doskonalenie technik uczenia się. 3. Organizowanie kół zainteresowań umożliwiającym uczniom rozwijanie talentów, umiejętności, uzdolnień. 4. Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych itp.) poprzez pochwały, nagrody i informacje na gazetce szkolnej.	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, kół zainteresowań, dyplomy
Doskonalenie umiejętności interpersonalnych poprzez: - poszanowanie godności innych - poszanowanie zdrowia i życia	1. Zajęcia doskonalące umiejętności interpersonalne. 2. Godziny wychowawcze lub tematy na lekcjach religii o hierarchii wartości, ideałach. 3. Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych w literaturze itp.	Wpisy w dziennikach
Kształtowanie odpowiedzialności: - za siebie i innych - za podejmowane decyzje i zachowania	1. Godziny wychowawcze dotyczące właściwych wyborów. 2. Działalność w organizacjach szkolnych. 3. Zachęcanie do pomocy koleżeńskiej w nauce.	Wpisy w dziennikach, rozmowy z uczniami
Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go	1. Spotkania z policją. 2. Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia i odpowiedzialności za ich lekceważenie. 3. Przestrzeganie nagród i kar przewidzianych w Statucie Szkoły.	Wpisy w dziennikach
Profilaktyka chorób XXI w.	1. Warsztaty nt. profilaktyki HIV i AIDS. 2. Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej i dyskusje nad nimi. 3. Organizacja i udział uczniów w konkursach i olimpiadach wiedzy o chorobach (AIDS, narkomania, alkoholizm, otyłość itp.).	Wpisy w dziennikach, ankiety, plakaty, zaświadczenie

Klasy III

Kontynuacja zadań z klasy I i II oraz realizacja zadań dla klasy III

Zadania	Formy realizacji	Ewaluacja
Przygotowanie do zdawania egzaminów gimnazjalnych: - część humanistyczna - część matematyczno-przyrodnicza - język obcy	1. Zapoznanie z procedurami i czynnościami egzaminu gimnazjalnego. 2. Realizacja tematyki "Jak zdać egzamin" na wszystkich przedmiotach. 3. Udział w Dniach Otwartych. 4. Lekcje wychowawcze z zakresu indywidualnej pomocy w wyborze kierunku kształcenia i kariery zawodowej. 5. Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie ponadgimnazjalnym (wypożyczanie informatorów, gazetki informacyjne). 6. Udział w próbnych egzaminach gimnazjalnych.	Wpisy w dziennikach, karty wycieczki, spotkanie z doradcą zawodowym
Zapoznanie z technikami relaksacyjnymi, redukującymi napięcie przed egzaminami	1. Lekcje wychowawcze nt. radzenia sobie ze stresem.	Wpisy w dziennikach
Kształtowanie postaw odpowiedzialności za innych i społecznej użyteczności	1. Pomoc koleżeńska w nauce. 2. Propagowanie i praca młodzieży w szkolnym wolontariacie.	Rozmowy z uczniami

**Działania alternatywne
Wszystkie klasy**

Zadania	Formy realizacji	
Zajęcia sportowe	Zajęcia wychowania fizycznego w sali gimnastycznej, siłowni czy na basenie, boisko sportowe, ścieżka zdrowia. Sportowe rozgrywki międzyklasowe i międzyszkolne w piłkę siatkową, koszykową i nożną. Klasowe i szkolne wycieczki górskie. Organizowanie Dnia Sportu.	Wpisy w dziennikach
Zajęcia pozalekcyjne	Koła przedmiotowe. Indywidualne przygotowanie do olimpiad i konkursów.	Wpisy w dziennikach
Organizacja imprez masowych	Wycieczki klasowe i szkolne. Wyjścia na koncerty, spektakle teatralne i filmowe, wystawy. Organizowanie dyskotek i „zabaw wolnych od uzależnień”. Udział młodzieży w różnego rodzaju konkursach i olimpiadach.	Wpisy w dziennikach, karty wycieczek, dyplomy, zaświadczenia
Promocja zdrowego stylu życia	Godziny wychowawcze z pielęgniarką szkolną na temat higieny i chorób. Lekcje wychowawcze nt. umiejętnego planowania pracy i czasu wolnego. Godziny wychowawcze na temat właściwego odżywiania się. Gazetki tematyczne. Filmy i dyskusje nad nimi na godzinach wychowawczych (dotyczące zagrożeń cywilizacyjnych). Lekcje wychowawcze dotyczące zdrowia np. szkodliwości palenia, narkotyków i innych środków uzależniających itd.	Wpisy w dziennikach, rozmowy z młodzieżą
Praca w organizacjach działających w szkole	Działalność w SU. Działalność w wolontariacie.	Rozmowy z uczniami dokumentacja opiekuna SU, zaświadczenia o wolontariacie
Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów	Udział w konkursach przedmiotowych (ogólnopolskich, wojewódzkich, międzyszkolnych i międzyklasowych). Udział w konkursach wiedzy. Udział w zawodach sportowych. Organizacja i udział w innych konkursach wewnątrzszkolnych.	Dyplomy i wyróżnienia
Zapobieganie problemom w nauce	Organizacja zajęć wyrównawczych w klasach. Pomoc koleżeńska w nauce (wewnątrzklasowa i wewnątrzszkolna) Konsultacja nauczycieli przedmiotów. Współpraca z PPP. Opieka pedagoga i wychowawcy nad osobami posiadającymi opinię PPP. Przestrzeganie Statutu Szkoły przez uczniów i nauczycieli. Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce. Prowadzenie nauczania indywidualnego z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Godziny wychowawcze na temat: "Jak się uczyć".	Rozmowy z uczniami, wpisy w dzienniku pedagoga szkolnego, wpisy w dziennikach
Redukcja problemów wynikających z niedostatku ekonomicznego	Współpraca szkoły z MOPS. Zwolnienia ze składek na ubezpieczenie i RR. Pokrywanie kosztów biletów do kina, teatru. Organizacja kiermaszów książek itp. Zapewnienie darmowego obiadu dla uczniów z problemami ekonomicznymi.	Dokumentacja sekretariatu, dzienniki lekcyjne, karty wycieczki

Działania skierowane do Rodziców

Działania Gimnazjum im. Świętej Rodziny skierowane do rodziców mają im pomóc w trudnej sztuce wychowania dzieci. Mają przybliżyć rodzicom zasady i prawidłowości rządzące funkcjonowaniem rodziny zwłaszcza występujące w relacji rodzice - dzieci, dzieci - rodzice.

Zadania	Formy realizacji
Informowanie o: pracy szkoły i jej regulaminach, funkcjonowaniu dziecka w szkole	<ol style="list-style-type: none">1. Zapoznanie ze Statutem, WZO, Programem Wychowawczym i Profilaktyki, informowanie o organizacji roku szkolnego, planach lekcji, działalności kółek, terminach wywiadówek.2. Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na spotkaniach z rodzicami.3. Pisma informujące o wynikach w nauce.4. Rozmowy telefoniczne z rodzicami.5. Prezentacja prac i wyników młodzieży podczas zebrań rodziców.
Włączanie rodziców do pracy szkoły (kształtowanie więzi i wspólnej odpowiedzialności za wychowanków)	<ol style="list-style-type: none">1. Pozyskiwanie zgody rodziców na realizację programów szkolnych.2. Spotkania z wychowawcami (indywidualne i grupowe).3. Rozpoznawanie oczekiwań rodziców (ankiety).4. Korzystanie z pomocy rodziców – przy organizacji imprez klasowych i szkolnych.5. Zapraszanie rodziców na imprezy szkolne i klasowe.
Doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu wychowania i profilaktyki	<ol style="list-style-type: none">1. Spotkania z pracownikami instytucji działającymi na rzecz dzieci i rodzin zgodnie z zapotrzebowaniem.2. Udział na posiedzeniach Rady Pedagogicznej przedstawicieli RR.3. Wskazanie (służenie) literaturą pedagogiczno-psychologiczną i filmami edukacyjnymi.4. Indywidualne spotkania z wychowawcą, pedagogiem szkolnym.5. Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.6. Wykorzystywanie wiedzy rodziców - ekspertów na spotkaniach z rodzicami.

Działania skierowane do nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
Stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych	<ol style="list-style-type: none">1. Poznawanie przepisów określających pracę wychowawczą i profilaktyczną szkoły.2. Prezentowanie planów profilaktycznych podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej.3. Przygotowanie i przeprowadzanie rad szkoleniowych dotyczących pracy z młodzieżą w ramach profilaktyki.4. Wskazanie literatury pedagogiczno-psychologicznej.5. Służenie konspektami do pracy profilaktycznej.6. Przygotowanie "biblioteczki do zajęć profilaktycznych" - pracownik biblioteki, pedagog szkolny.
Propagowanie kursów i szkoleń	<ol style="list-style-type: none">1. Informowanie o kursach, szkoleniach w pokoju nauczycielskim.2. Informowanie o formach doskonalenia podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej i szkoleniach z zakresu profilaktyki.3. Diagnozowanie potrzeb w zakresie doskonalenia.4. Mobilizacja do udziału w kursach.5. Zachęcanie do tworzenia własnych programów profilaktycznych.
Wspieranie nauczycieli w pracy wychowawczo-profilaktycznej	<ol style="list-style-type: none">1. Spotkania wychowawców i rozwiązywanie problemów wychowawczych w klasach.2. Uwzględnianie problematyki profilaktyki w rozkładach materiałów.

VI. Zadania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących

W Gimnazjum im. Świętej Rodziny szczególny nacisk kładzie się na wcześniejsze zapobieganie czynnikom destrukcyjnym w myśl hasła "Lepiej i łatwiej oraz taniej zapobiegać niż leczyć", dlatego bardzo duży nacisk kładzie się na rozwijanie czynników chroniących.

Należą do nich:

1. Silna więź rodzinna.
2. Zainteresowanie nauką szkolną (nakreślenie celów życiowych, zajęcie czasu wolnego, odciążanie od uzależnień).
3. Praktyki religijne (wskazanie sensu życia, właściwych zachowań, dbałości o siebie, kolegów).
4. Wiara w wartości społeczne, normy i prawo (wskazanie wartości życia społecznego, stosowanie i przestrzeganie prawa i norm społecznych).
5. Przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych (wskazanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego, właściwe dobieranie kolegów, praca na rzecz innych).
6. Pomoc materialna (zapobieganie problemom ekonomicznym, biedzie).
7. Pomoc w nauce (likwidacja źródeł stresu).

Zadania	Formy realizacji
Rozwijanie zainteresowań nauką i szkołą	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z absolwentami szkoły. - Spotkania z olimpijczykami, zwycięzcami konkursów. - Działalność kół przedmiotowych i kół zainteresowań. - Eksponowanie uczniów osiągających bardzo dobre wyniki w nauce, w konkursach. - Nagrody za wyniki w nauce. - Organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi na godzinach wychowawczych. - Zachęcanie do udziału w konkursach organizowanych przez kuratorium. - Oceny celujące dla uczniów biorących udział w olimpiadach i konkursach.
Praktyki religijne	<ul style="list-style-type: none"> - Systematyczne prowadzenie lekcji religii w szkole. - Udział nauczycieli - katechetów w radach szkoleniowych. - Przygotowanie ciekawych form zajęć na rekolekcje z uwzględnieniem profilaktyki. - Poranna modlitwa do Ducha Św. - Wycieczki i pielgrzymki do Częstochowy i innych miejsc religijnego kultu. - Organizacja Dnia Patrona Szkoły, jasełek, klasowych spotkań wigilijnych. - Organizacja konkursów wiedzy religijnej i pieśni religijnej. - Uwzględnienie w tematyce lekcji religii zasad profilaktyki, sensu życia, celów życiowych itp.
Kształtowanie wiary w wartości społeczne, normy, prawo	<p>Zapoznanie uczniów ze Statutem, WZO, regulaminem i włączanie przedstawicieli SU do ich opracowania.</p> <p>Dyskusje na godzinach wychowawczych o znaczeniu regulaminów i statutów.</p> <p>Godziny wychowawcze i lekcje Wiedzy o Społeczeństwie o prawach dziecka, ucznia, człowieka.</p> <p>Spotkania z pracownikami policji.</p> <p>Włączanie uczniów do samooceny w ramach ocen z zachowania.</p> <p>Nagradzanie pracy na rzecz innych, szkoły.</p>
Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup rówieśniczych	<p>Działalność i wybory do SU.</p> <p>Praca w wolontariacie.</p> <p>Nagradzanie osób pracujących społecznie poprzez informowanie o ich pracy w gazetce szkolnej, stronie internetowej itp.</p> <p>Zachęcanie do pracy w szkolnej gazetce.</p> <p>Propagowanie zajęć sportowych, alternatywnych.</p>
Zapobieganie niedostatkom ekonomicznym	<p>Wypożyczanie podręczników z biblioteki.</p> <p>Pomoc jednorazowa pieniężna, opłacanie przejazdu uczniów do szkoły, dożywianie.</p>
Zapobieganie problemom w nauce	<p>Zajęcia wyrównawcze.</p> <p>Pomoc wewnątrzklasowa.</p> <p>Pomoc koleżeńska wewnątrzszkolna.</p> <p>Indywidualne konsultacje z nauczycielem.</p>

VII. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu profilaktyki w Gimnazjum im. Świętej Rodziny

Obowiązki dyrektora:

1. Zna przyczyny i sygnały ostrzegawcze sięgania po środki uzależniające przez uczniów.
2. Pozyskuje Radę Rodziców do realizacji programu profilaktycznego.
3. Dąży do integracji Grona Pedagogicznego, Rady Rodziców, SU i ich współpracy w procesie profilaktyki.
4. Zna osoby i instytucje (z adresami i telefonami) pracujące na rzecz dzieci i rodziny.
5. Planuje rady szkoleniowe z zakresu profilaktyki.
6. Analizuje możliwości szkoły w dziedzinie realizacji programu.
7. Ustala zasady postępowania w przypadku występowania problemów uzależnienia i nieprzestrzegania Statutu (współpraca z Gronem Pedagogicznym, pedagogiem, specjalistami spoza szkoły).
8. Kontroluje realizację programu profilaktyki w szkole i dba o właściwy podział obowiązków w jego ramach oraz o systematyczne dokumentowanie jego realizacji (wpis w dziennikach wychowawcy, pedagoga).
9. Zna przepisy prawne dotyczące działalności profilaktyki szkoły.
10. Podejmuje ostateczną decyzję wobec uczniów, którzy posiadają, rozprawdzają, odurzają się środkami uzależniającymi lub nie przestrzegają Statutu Szkoły.
11. Nie lekceważy sygnałów o potrzebie pomocy uczniom.
12. Oferuje alternatywne formy spędzania czasu wolnego i mobilizuje nauczycieli i uczniów do ich realizacji.
13. Promuje nauczycieli doskonalących się w zakresie wychowania i profilaktyki.
14. Sprzyja pozytywnym relacjom nauczyciel - uczeń, między uczniami oraz nauczyciel - rodzic.
15. Wspiera finansowo działania profilaktyczne na miarę możliwości szkoły.

Obowiązki nauczycieli (nauczycieli wychowawców, pedagoga szkolnego):

1. Poszerzają wiedzę na temat środków uzależniających, zagrożeń młodzieży, zasad komunikacji i rozwiązywania problemów (zdobywają kompetencje w zakresie profilaktyki).
2. Znają bardzo dobrze plan profilaktyki szkoły i uwzględniają go w swoich przedmiotach, planach wychowawcy klasy.
3. Zapoznają uczniów i rodziców z zamierzeniami profilaktycznymi na dany rok.
4. Uczestniczą w radach szkoleniowych dotyczących zagrożeń młodzieży.
5. Starają się wprowadzać programy profilaktyczne dla uczniów i rodziców.
6. Uważnie obserwują swoich uczniów i reagują na pierwsze niepokojące objawy.
7. Znają środowisko rodzinne uczniów.
8. Utrzymują stały kontakt z rodzicami i informują ich o wynikach w nauce i sytuacji wychowawczej (palenie, picie, agresywne zachowanie, wagary, oceny niedostateczne). Prowadzą "pedagogizację" rodziców i "angażują ich" do realizacji Programu Profilaktycznego.
9. Działają zgodnie z Kodeksem Praw Ucznia, z Konwencją o Prawach Dziecka.
10. Dostarczają wzorców konstruktywnego stylu życia.
11. Zachęcają uczniów i rodziców do uczestnictwa w działaniach profilaktycznych.
12. Utrzymują osobowe relacje z uczniami (indywidualne rozmowy, organizację pomocy koleżeńskiej w nauce).

Obowiązki innych pracowników szkoły:

1. Dostarczają wzorców konstruktywnego stylu życia.
2. Przestrzegają zasad bezpieczeństwa w szkole.
3. Obserwują uczniów i zgłaszają wychowawcy niepokojące objawy.
4. Nie są pobłażliwi dla wszelkich objawów agresji wśród uczniów – zgłaszają takie wypadki wychowawcy.
5. Zabezpieczają wejście do szkoły przed niepożądanymi osobami.
6. Pilnują porządku w szatni i w innych pomieszczeniach szkoły.

Obowiązki rodziców:

1. Uczestniczą we wszystkich spotkaniach organizowanych przez szkołę.
2. Reagują na każde wezwanie do szkoły.
3. Znają Program Wychowawczy i Profilaktyki Szkoły i uchwalają go.
4. Zdobywają wiedzę na temat potrzeb dzieci, zagrożeń wieku dojrzewania i sposobów przeciwdziałania im.
5. Dostarczają wzorców konstruktywnego stylu życia dzieciom.
6. Uczestniczą w pedagogizacji i programach profilaktycznych skierowanych do rodziców.

7. Włączają się aktywnie w życie klasy poprzez:
 - udział w imprezach kulturalnych i wycieczkach klasowych
 - organizację biwaków klasowych
 - pomoc wychowawcy w prowadzeniu klasy
8. Zdobywają rzetelną wiedzę na temat środków odurzających, potrafią rozpoznać sygnały ostrzegawcze.
9. Dbają o dobry kontakt z dzieckiem.

VIII. Ewaluacja programu

Na zakończenie realizacji programu zostanie przeprowadzona ankieta ewaluacyjna wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Wyniki przeanalizowane i wyciągnięte wnioski będą przedstawiane Radzie Pedagogicznej do podjęcia uchwały o ewentualnych zmianach i modyfikacji programu profilaktyki.

IX. Kryteria efektywności Programu Profilaktyki

1. Zwiększy się liczba uczniów umiejętnie korzystających z różnych form spędzania wolnego czasu.
2. Zwiększy się liczba uczniów deklarujących umiejętność asertywnego odmawiania podczas sytuacji ryzykownych.
3. Zmniejszy się liczba uczniów wykazujących zachowania agresywne.
4. Zwiększy się wiedza uczniów nt. zagrożeń cywilizacyjnych m. in. nt. HIV i AIDS

Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną podjęła uchwałę o przyjęciu Programu Profilaktyki Gimnazjum im. Świętej Rodziny w Rabce Zdroju w dniu 18.10.2013 r.